

Oscar Wilde: Dorian Gray arcképe

Filmes adaptáció: Oliver Parker: Dorian Gray arcképe

Az irodalom és a filmtörténet az első filmek megjelenésétől kezdve összefonódik, mivel a kezdetektől kezdve szívesen merítettek inspirációt filmek cselekményéhez regényekből, novellákból, drámákból és más irodalmi alkotásokból. Az általam választott mű adaptációjának bemutatásához elengedhetetlen a filmes adaptáció fajtáinak összegzése és bemutatása.

Már tizenkilencedik század végén, huszadik század elején alkotó filmrendezők is szívesen vettek ötleteket irodalmi művekből, mint például Georges Méliés Shakespeare Hamlet-jéből vagy Molière Képzelt betegéből, de ezek még nem számítanak adaptációknak, mivel csak bizonyos jelenetek filmre vitelei.

Pár évtized után Igény merült fel az irodalmi művek eredeti értékeit közvetítő filmes adaptációkra is, így vitték filmre a Machbethet, a Kaméliás hölgyet és a Notre Dame-ot is a Film d'Art nevű cég által.

A mai adaptációkhoz képest persze ezek is távol állnak az eredeti szövegek pontos megjelenítésétől, de a cél már az irodalmi értékek áthelyezése a filmek világába.

Az 1910-es években gyakorivá válik a nemzeti irodalom nagy jelentőségű műveinek megfilmesítése, mint az oroszoknál a háború és béke, az olaszoknál az Isteni színjáték a magyaroknál pedig az Aranyember és a Bánk bán.

A filmes adaptációkat csoportosíthatjuk pontosságuk, az eredeti műhöz való hűségük alapján. Ezek egyike a transzpozíció, ide azokat a filmadaptációkat sorolják, melyekben az adaptáló filmkészítő kézjegye alig érzékelhető, a lehető legnagyobb hűséggel követi az eredeti szöveget, minél pontosabb adaptáció létrehozása a cél (pl. Ranódy László Kosztolányi adaptációi).

Ennél kicsit lazább az irodalmi szöveghez való kapcsolódása a szabad adaptációnak, amelyben már szerkezeti változtatások is előfordulnak, az eredeti mű motívumait más elemekkel helyettesíthetik, amennyiben a keltett hatás hasonló, mert bár ez a fajta adaptálás, sokkal szabadabb, célja az esetenként eltérő tartalom ellenére is az irodalmi mű lényegének, hangulatának és mondanivalójának átadása (pl. Tony Richardson Tom Jonesa).

Az egyéni interpretáció már tudatosan tér el a műtől, de a fő vonulatát mégis az irodalmi alkotásból átvett elemek határozzák meg (Stanley Kubrick: Ragyogás).

A kölcsönzés az előzőekkel szemben nem kívánja visszaadni az eredeti mű semmilyen rétegét, csak ötletet merít belőle, mint például Hitchcock filmjeiben megjelenő részletek.

A filmadaptációk e fajtáit nehéz elkülöníteni, mert a kategóriákat az különíti el, mennyire különböznek tudatosan, illetve mennyire hűen próbálják pontosan visszaadni az eredeti szöveg nyelvezetét és jelentésrétegeit.

A filmadaptációkat természetesen nem lehet a könyvekkel analóg módon értelmezni, mert a két műfaj különböző közlésformákkal él. Míg az irodalmi művek csak a nyelv által adhatják át a történeteket és érzeteket a film komplexitása abból fakad, hogy hangokkal, látványokkal egyaránt élhet. A szövegekben használt igeidők (múltban történtek visszaidézése) és a nézőpont számos lehetősége (pl. egyes szám első személyben íródott könyvek) viszont sokkal nehezebben megoldható a filmekben. Minden, amit látunk, a jelenben történik, hacsak nincs rá valamilyen speciális jelzés (felirat, digitális hatás), ami arra utal más időskiba kerültünk, mint ahol addig folyt a történet, pedig ez írásban csupán a múlt idő használatával egyértelművé válhat.

Az általam választott irodalmi mű és adaptáció Oscar Wilde Dorian Gray arcképe című regénye illetve az ennek feldolgozásával készült Oliver Parker által készített szintén a mű címét viselő, 2009-ben megjelent film.

Egyértelmű, hogy a két műfaj más lehetőségeket kínál a téma megjelenítésére a regény és film közötti eltérések jó része ebből a különbségből fakad. Leginkább a szabad adaptáció típusába illik ez az átdolgozás.

Oscar Wilde regénye 1890-ben jelent meg és a viktoriánus kori Angliában vegyes fogadtatásra talált. A mű szemléletmódja és társadalomábrázolása miatt csak bizonyos részek kivágásával (homoszexuális tartalmak) és párbeszédék átszerkesztésével kerülhetett nyilvánosságra. A mű azonban így is felháborodást keltett sokakban az aktuális kor botrányos bemutatása miatt. A mű meghatározó példája a 19.század utolsó harmadának Anglijában megjelenő esztétizmusnak, melynek képviselői elutasították a John Ruskin illetve Matthew Arnold

által felállított morális és hasznos művészetről alkotott nézetet. Először Théophile Gautier írja le ténylegesen a nézet lényegét a Mademoiselle de Maupin hírhedt előszavában: „Csak az lehet valóban szép, ami semmire sem jó, rút minden, ami hasznos”. Ez a gondolat tér vissza a Dorian Gray arcképének előszavában is.

A szép fogalma a regény folyamán mindvégig elhatárolódik a jótól, nem csupán társadalmi, szociális értelemben, de a művészetfelfogást tekintve is. A művészet értéke nem a moralitás szerint meghatározott. Egy regény, vagy más alkotás nem akkor értékes, mikor az morális és nem akkor rossz ha etikátlan. A művészet feladatát nem a jó és a rossz közvetítésében, hanem a szépség előtérbe helyezésén látja. Nem feladata a művészetnek valami más üzenet hordozása, a saját magából fakadó szépség adja értékét, a l'art pur l'art felfogásra emlékeztetve. A művészetet kívánja megmutatni, a művész sincs előtérbe helyezve. E köré a fő gondolat köré szövi Oscar Wilde történetét, amely végkifejletével rámutat az ezen elvek mindenekelőtt való követésének problematikájára.

A műnek három főszereplője van, akikkel azonosulva különböző életszemléletekkel és jellemelekkel találkozhatunk. Egyikük a címadó Dorian Gray, a húszéves fiatalember, aki nagyapja halála után költözik Londonba, annak örökölve vagyonát. Dorian ártatlanságával és lenyűgöző szépségével megteszteli mindazt, amit az esztétizmus idealizál. De fiatal fiú tisztasága csak addig tart, amíg nem eszmél rá saját szépségével. Ezzel a festő Basil Hallward és barátja Lord Henry Wotton szembesíti. A festővel egy estéjen találkozik, ahol a művészt annyira megragadja a fiú szépsége, hogy egy arcképet kezd róla festeni, s ahogy amíg modellt áll neki Dorian és megismeri, egészen megszereti. A művészetének új korszakát látja Dorianban, élete legjobb képét festi meg róla. Viszonyulása a fiúhoz hasonlít a művészethez való viszonyához. A festményét róla sokkal inkább érzi a saját arcképének, úgy gondolja, a művész megmutatkozik a művében és abban a képben túl sok van belőle. Hiába élete legjobb műve mégsem akarja kiállítani, nehogy közönsége meglása benne azt a bálványozó szeretetet amit Dorian iránt táplál. A fiút félti Lord Henrytől, úgy érzi rossz hatással lenne rá és túl fontos neki ahhoz, hogy ezt végignézze. Nem is akarja bemutatni neki, a véletlen hozza úgy, hogy mégis rákényszerül. Egy ilyen délutánon ismeri meg Dorian Grayt Lord Henry Wotton, Basil szellemes és éles eszű barátja. Ő beszél a fiúnak a szépség múlandóságáról, és arról, hogy ennek és az ifjúságának birtokában mindent megkaphat a világon. Már első találkozásukkor lenyűgözik a fiút gondolatai. Doriannek merőben új ez a szemlélet, egészen addig nem realizálja saját szépségét és adottságát arra, hogy hasson másokra. Lord Henry viszont a lehetőséget látja benne és mindent meg is tesz annak érdekében, hogy a fiatal kihasználja adottságainak minden előnyét.

A fiú a kész arcképével szemben állva döbben rá saját szépségére, s ennek múlandósága annyira megrémíti, hogy a pillanat hevében a lord szavainak hatására azt kívánja, bárcsak örökké ilyen maradhatna. Úgy érzi, bármit megadna, még a lelkét is feláldozná, hogy a kép helyett ő maradjon örökre makulátlan és tökéletes. Csak később jön rá, hogy kívánsága valóban teljesül. Ezzel a ráeszméléssel és szépségének tudata miatt kialakuló hiúságával elveszíti ártatlanságát. Miután rádöbben, hogy a kép helyette öregszik és látszólag következmények nélkül tehet meg bármit, amit akar, kicsúszik a kezéből a kontroll. Ez vezet végül a lenyűgöző fiatal tragédiájához.

Nem sokkal később Dorian színházba megy és megismeri a gyönyörű és tehetséges színésznőt, Sibyl Vane-t. A fiú szerelmet vall neki és elhatározza, hogy elveszi feleségül. Amikor azonban barátait is magával viszi a színházba jegyese bemutatására, a lány rosszul játszik. Az igazi szerelem és valódi érzelmek hatására rájön a színarabok hamisságára és elveszti a színjátszás képességét. Dorian e nélkül már képtelen szeretni őt. Miután durván elutasítja a lányt, veszi észre az első változást a festményen és ettől annyira megriad, hogy bűntudata miatt úgy érzi, mégis feleségül kell vennie a lányt, nem teheti tönkre az életét. Másnap reggel tudja meg lord Henrytől, hogy a lány már halott, a színházból való távozása után megmérgezte magát. Ennek a tragédiának a feldolgozásánál már látszik, hogy a fiú bűneiért és ezeknek következményeiért másokat hibáztat, bűnbakor keres, nem képes a felelősségvállalásra. Ezután úgy dönt, életét a szépség keresésének és a gyönyörnek áldozza, a kép majd viseli bűnei következményeit.

Csakhamar Basil is meglátogatja, hogy részvétet nyilvánítsa és segítsen a fiú szenvedésén. Rá kell jönnie, hogy Dorian már nem az az ártatlan és tiszta lelkű fiatal, akit megismert és lefestett. A fiút szerelme halála látszólag egyáltalán nem rázza meg. Mikor a képét szeretné elkérni tőle, hogy mégiscsak kiállíthassa, Dorian nagyon megrémül, így azt hiszi felfedezte iránta érzett szerelmét az ecsetvonások között. Miután bevallja

minden érzését a fiúnak és távozik, Dorian a trágikus barátság szépségét fedezi fel újra, ezúttal kettőjük kapcsolatában. Miután hagyta távozni Basilt jön rá, hogy az ő segítségével még véget vethetett volna a romlásnak amelynek útján elindult, még szabadulhatott volna Henry Wotton vonzásától. Végül mégis meggyőzi magát, hogy nincs értelme bánnia azt ami már megtörtént, hiszen a múltat el lehet tüntetni, de a jövőt nem kerülheti el. Így inkább elrejtja a képet még a saját szeme előtt is, a gyermekkori, poros szobájába, amelyhez csak rossz emlékek fűzik.

Ahogy Lord Henryvel futó ismeretsége meglehetősen gyorsan szoros barátsággá alakul, Henry személye megváltoztatja egész életszemléletét. Éles kritikát fogalmaz ugyanis meg mindenről, legyen szó hitről, vallásról, románcról, házasságról, erkölcsről vagy akár az időjárásról. Mindenek előtt az élvezetek keresésére buzdítja Dorian. Az ifjút hamar megfertőzik a nemes hedonista életmódjában fellelhető gyönyörök és rákap az ezeket hajszoló életre. Lord Henry Wotton személyét akár az ördög egyfajta ábrázolásaként is értelmezhetjük. Erre utal több Doriannek intézett mondata is a regény során, mint pl.: „*Az egyetlen mód, hogy megszabadulj a kísértéstől, ha megadod magad neki. Ha ellenállsz, ha küzdesz ellene, a lelked csak szenvedni fog az elfojtott vágyaktól.*”. Semmit sem tanácsol a fiúnak, mégis manipulálja és végignézi, ahogy naiv barátja egyre lejjebb süllyed a bűn szintjein. Emellett szól különösen szoros kapcsolata a fiúval, még azelőtt tud minden cselekedetéről, hogy akárki mást értesítene róla, olyan mintha nem azért osztaná meg vele ezeket, mert lényegesnek tartja, inkább mintha a lelkébe látna. Erre utal az is, hogy már kapcsolatuk kezdetén is hamarabb értesül a Doriannel folyó dolgokról, mint mások közeli barátja, a festő.

Mikor elolvassa a könyvet, amit Lord Henry küld neki, a francia fiatalemberről, aki az életben igyekszik minden kor változatos gyönyörét kitapasztalni, a fiú végleg elveszti önkontrollját, egészen belefeledkezik hedonista és egyben dekadens életmódjába. Évekig a könyv bűvöletében él, innentől egyenesen örömet okoz neki látni az egyre inkább eltorzuló festményt, boldoggá teszi, hogy ő a könyv szereplőjével ellentétben nem öregszik és sosem kell lemondania az élet élvezetéről. Kettős életet alakít ki, egyfelől virágzik a felső körökben szociális élete, ebédre hívja magas rangú barátait, másfelől szárnyra kapnak róla az első pletykák, melyek züllött életmódjáról szólnak. Gyermekien ártatlan szépsége miatt mégsem képes senki meggyőződéssel hinni ezekben, aki csak látja, rájön, hogy képtelenség lenne, ha ilyen külső mögött a lélek romlása menne végbe. Ő viszont minél inkább belemerül a tapasztalatok világába, annál többet akar belőlük, az új iránti éhsége annak kielégítésével csak tovább fokozódik. Érzékeinek kielégítéséhez minden módszert felhasznált, illatszereket tanulmányozott, elmerült a zene művészetében, egyszer a tudományos, máskor a vallási szemlélet vonzotta magába, mindet kipróbálta, majd ha ráértett az ízére, de még nem korlátozta szellemét közömbösen faképnél hagyta a mások által egy élet hosszán át követett rendszereket. Csak ezek által szabadulhatott egy-egy idényre egyre inkább erősödő félelmétől, amely időről időre eluralkodott rajta, régi tanulószobájában őrzött folyamatosan változó portréja gondolatától.

Ezen örömeik ellenére is, ahogy telt az idő a festmény miatti aggodalma már egész életét uralni kezdte. Nem bírta távol maradni a képtől és bár rangja, pénze és modora által a legtöbb ember felé támasztott kétségeit el tudta oszlatni, mégis voltak, akik egyre jobban hittek a róla terjengő szóbeszédnek. Bár a legtöbb embert annyira elvarázsolta kedvessége és bája, hogy semmilyen rosszat nem tudtak elhinni róla, még ha akartak is, közeli barátai és a vele egykor gyengéd kapcsolatot ápoló nők rendre kerülni kezdték. De ő a képmutatást és őszintétlenséget csupán személyisége megdőbbszörözéseként fogta fel. A könyv hatására kezdett úgy tekinteni a gonoszra, mint egy módszerre, amellyel megvalósíthatja a szépségről alkotott ábrándját.

Harmincnyolc éves születésnapja estéjén újra találkozik Hallwardal, akit már évek óta nem látott. A festő Párizsba tervez utazni fél évre, de mivel fontos neki Dorian figyelmeztetni akarja a róla keringő pletykákra, de leginkább megbizonyosodni róla, hogy egykori barátja és bálványozott ideálja nem az a romlott ember, akiről a városban beszélnek. Dorian ehelyett szembesíti a festmény valódi állapotával. A festő még az utolsó pillanatig hisz benne, hogy Dorian lelke megmenthető, hogy maradt belőle valami abból a tisztaságból, ami jellemezte egyéniségét mikor megismerte és kinézetén mindig is tükröződött. Kétségbeesésében imádkozni kezd, igyekszik meggyőzni őt arról, hogy soha nem késő a jó útra térni. Dorian látva a lelke által keltett borzalmat a festőn, megérzi döntéseinek súlyát és erkölcstelen életének szörnyűségét. Mivel ő alkotta a képet a festőben talál bűnbakra és felindultságában, haragjában megöli őt. Itt megfosztja magát az egyetlen összekötő kapocstól ami még közte és a jó fogalma között van, Basil Hallwardtól, az egyetlen embertől aki képes lenne és hajlandó még segíteni a lelkén.

Barátjának halálát, a gyilkosság súlyát meglepő könnyedséggel és gyakorlatiassággal kezeli, rögtön felkeresi

régi vegyész ismerősét, hogy megsemmisítse a holttestet. Mikor az nem kíván segíteni rajta, egyszerűen megszarolja célja elérése érdekében, így megszüntetve minden bizonyítékot, amely alátámasztja bűnösségét. Közvetlenül ezután részt vesz egy ebéden, de ez sem enyhíti hazatérésekor visszatérő borzalmát. Lord Henry korábbi szavait követve („*Semmi sem gyógyítja jobban a lelket, mit az érzékek, és semmi sem gyógyítja inkább az érzékeket, mint a lélek*”) egy rosszhírű ópiumbarlangba megy. Ott találkozik egyik fiatal barátjával, újból szembesül egy általa romba dőlt étellel, amelyről Basil Hallward beszélt neki. Miközben egy másik helyre igyekszik majdnem meggyilkolja Sibyl Vane testvére, aki évek óta keresi, hogy bosszút állhasson, de változatlan külsejének hála megmenekül tőle. Ezek után az eset megismétlődésétől való halálfélelem, szinte paranoia egészen eluralkodik az elméjén. Csak akkor nyugszik, mikor James Vanet holtan látja. Utána úgy dönt, jó útra tér. Barátja, Lord Henry szembesíti vele, hogy ez csupán önámítás és az ember nem változik meg. Barátja szavainak hatására Gray magán az arcképen nézi meg jótettének hatását. Az még iszonyúbb, mint addig., ezzel beigazolvva a lord szavait. Dorian saját romlottságával újra szembesülve úgy dönt, hogy a késsel, mellyel megölte Basil Hallwardot, a munkáját is megsemmisíti, ezzel újra szabaddá válhat. Másnap holtan, öregén, ráncosan, bűnös életétől megviselve találnak rá testére padlászobájában, fölötté a festménnyel, mely éppolyan makulátlan, és gyönyörű, ahogy mindenki ismerte és emlékezett Dorian Grayre. Az egész mű komoly, esetenként komor hangulata előrefesti Dorian Gray tragédiáját, mégsem válik monotonná vagy egyhangúvá, mivel elmés párbeszédekkel és Lord Henry Wotton először talán csak a viktoriánus kor szatírájának tűnő ám ezeken jóval túlmutató, az ember milyenségére vonatkozó botránykeltő nézeteivel van tarkítva. A kor és társadalmi réteg mindennapjaiba több nézőponton keresztül is betekintést enged, megismerjük a művész, az éles eszű és magas rangú nemes illetve a gazdag és elbűvölő fiatal szemszögéből is a tárgyalt köröket. Ezen három szereplőn kívül mindenki más mindannak megtestesülése, akit Lord Henry Wotton kritizál éles nyelvvel.

A mű központi témája a szépség és gyönyör abban a formájában, ahogy érzékeljük, mégsem ezeknek a morál nélküli ábrázolása. Bár elveti a megszokott társadalmi előítéleteket, a szépség természetét mégis pontosan ábrázolja. Értéke a múlandóságában rejlik, mert természetétől fogva átmeneti, pillanatnyi állapot, ebben rejlik a varázsa. Az idő múlása sérti, természetes formájában hanyatló fogalom. Dorian esetében viszont szépsége Lord Henry társadalmi helyzetéhez, vagy Basil Hallward művészetéhez hasonlóan állandóvá, maradandóvá válik. Ez a természetellenes állapot okozza a fiú kialakuló nárcizmusát, képtelenségét a szeretetre és a szép másban való megelégedésre és későbbi irracionális félelmét az elmúlástól, mely állandó szorongáshoz és szomorúsághoz vezet.

Oliver Parker Dorian Gray című filmadaptációja a regény cselekményének fővonulatát nagyjából pontosan követi egy-egy lényegi változtatást kell csak kiemelni. A többi kisebb különbség általában nem befolyásolja a cselekmény folyását, vagy hasonló hatást ér el, mint a regényben ábrázolt esemény.

Az eredeti művel ellentétben már a film kezdetekor baljós előjelet kapunk: a brutális nyitókép előrefesti a tragikus végkimenetelt, gyilkossággal indul a film. Utána rögtön időbeli ugrás következik, az események kezdetéig.

Látjuk a fiatal fiút megérkezni Londonba, a film jól ábrázolja ártatlanságát: látszik, hogy nincs tudatában jóképűségének, nem érzékeli, hogy jelenléte mindenkit elbűvöl. Naiv, óvatlan, ártatlan erről árulkodik, hogy könnyedén kizsebelik a vasútállomási zsebtolvajok. Hirtelen csöppen bele az arisztokrata életmódba.

Basilt máshogy ismeri meg a film szerint: zongorázik, miközben a művész lerajzolja. Később a festő több vázlatát is látjuk a fiúról, ebben nyilvánul meg a tökéletességre való törekvése: a képbe csak akkor kezdett bele, amikor már biztosan tudta, hogy hibátlant tud alkotni. A festő rajongását és féltését egyszerre magyarázza, hogy elhatárolja a közösségi ételtől, de mikor Dorian kéri, elviszi egy estélyre.

A film szerint itt ismeri meg Lord Henryt, aki dohánnyal kínálja, amit tökéletes gyönyörnek hív, mert „*kifinomult és kielégítetlenül hagy*”. Felkelti a fiú érdeklődését elhalálozott nagyapjának és a jelenlévő hölgyek, urak polgárpukkasztóan őszinte kritikáival. A lord szórakoztató és szellemes, akárcsak a regényben, ezt minden megszólalásánál pontosan érzékeltette a film.

A környezet és a múlt ábrázolása árnyékot vetnek a film kezdőjelenetet követő derűsebb első felére: Dorian emlékei nagyapjáról és az általa elkövetett gyerekkori bántalmazásról és a komor ház is nyugtalan hangulatot teremt.

Dorian a gyönyörök jó részét Lord Henry által ismeri meg, mikor Basillel hármásban elmennek a klubba, ahol az alkohol, az ópium és a könnyen kapható nők bájaival ismerteti meg Henry a fiút. Megismerteti vele

elméletét, miszerint a kéj boldoggá tesz, és „*aki jó, ritkán boldog, ám aki boldog, mindig jó*”. Felcserélődik tehát az ok és az okozat a megszokottól, nem a jó fogalmán és gyakorlásán keresztül érhetjük el a boldogságot, hanem épp fordítva, innentől kezdve a fiú a boldogságot és az ehhez elvezető gyönyört keresi. Lord Henry Wotton gondolatait a regényben is felfedezhető különös emelkedettséggel adja elő („*E pálinkával ezennel az Ördög oltárára helyezem a lelkemet*”), érzékelteti a nézővel, hogy a szépség és a gyönyör ténylegesen az erkölcsön és morálon túlmutató fogalmak. A filmben Dorian Henry ezen mondata után nem sokkal mondja ki végzetes kívánságát.

Sibyllel való szerelmének ábrázolása egyértelműen az első szerelem tisztaságát mutatja: először csak a tekintetük találkozik a klubban, majd Dorian elmegy hozzá a színházba. Miután megismerte a lány jár is birtokán, a tó széli randevújukat bemutató jelenetben mindkettőjük fehér ruhája és a verőfényes napsütés is érzelmeik tisztaságát jelképezi. A filmben elválásuk előtt a lány odaadja magát Doriannek és nem is egy rossz előadás miatt válnak el útjaik, hanem a Dorianre ható két ember, Lord Henry és a fiatal lány elveinek összeférhetetlensége miatt. Amikor a lány szót emel ellene, végképp eltaszítja magától szerelmét. A lord befolyása és az általa kínált út csábítóbbnak bizonyul. Basil féltékenysége a lánnyal való kapcsolata alatt végig észlelhető, ennek ellenére ő az egyetlen, aki nem kritizálja azon döntését, hogy feleségül veszi a lányt. A lány halála sokkolja Doriant, végül Lord Henry győzi meg, hogy ezt is egyféle tapasztalatként kell kezelnie és minden tapasztalat hasznos. Barátja szavai olyan mélyen beivódnak a fiatalba, hogy a film különböző helyzeteiben szó szerint újból elhangzanak, ezúttal az ő szájából.

A film ezt követő részein megfigyelhetjük Dorian lesüllyedésének fokozatait a bűnben, ami egyszerre folyik társadalmi életének kifogástalan fejlődésével és arcképének eltorzulásával. Egyre több és több ingerre van szüksége, hogy elégedett lehessen, erről árulkodik az alkohol, az ópium és az erotikus jelenetek sűrűsödése is. Néhány esetben a film ilyen téren messzebbre megy a regénynél: konkrét helyzeteket mutat be, melyben láthatjuk Dorian gátlástalan viselkedését, gondoljunk csak az épp eladósorba kerülő lány estéjére, ahol egy este alatt kerül zavarba ejtő helyzetbe a lánnyal, majd az őt kétségbeesetten kereső anyjával, saját lánya jelenlétében (az ágy alatt bújt el). A későbbi erotikus jelenetekben már vér és a főszereplő szadizmusának és mazochizmusának jelei is megjelennek, ez a gyönyörök egyre vadabb és durvább hajszolását hivatott kifejezni. A filmben Basil a Dorianról készült festményét ki szeretné állítani, ebből többször is konfliktusuk akad a fiúval. A születésnapján, mikor a festő újra felveti a kérdést, Dorian tudva, hogy milyen hatalma van felette, elintézi annyival, hogy túl értékes, majd megcsókolja barátját. A köztük lejátszódó homoszexuális jelenet során már érzékelhető, hogy Dorian számára már Basil is eszközzé vált saját gyönyörének eléréséhez. A fiú egyre inkább kegyetlenné válik mindenkivel maga körül. Mikor a festő szembesíti vele, hogy már nem az, akit megismert, megmutatja neki a képét és elárulja titkát: Ő mindig az a Dorian marad, soha nem lesz arca ráncos, heges, mert a kép öregszik helyette. Basil még itt sem látja ördöginek őt, ahogy a könyvben is, hisz az utolsó pillanatig lelkének megmentésével. Dorian a tükör egy darabjával öli meg. Először rémületet látunk az arcán, de aztán újból és újból beleszúrja a fegyverét a festő mellkasába, itt már a dühe dominál.

A regénnyel ellentétben a holttest eltüntetését nem mással intézteti el, a folyóhoz hajt egy kocsival, majd oda dobja be a ládát, amiben elhelyezte. Basil temetésén sárga rózsát dob a sírjába, ami emlékeztet a barátja által a gyilkosság időpontjában is viselt sárga sálra. Beszéde végén úgy köszön el tőle: „*Ég veled, jó Basil!*”. Ezzel egyben a jó minden formájának búcsút intve.

A film legnagyobb különbsége és újítása az eredeti művel szemben ezután történik: Dorian megismeri Lord Henry lányát, Emilyt, aki akármelyiküknek méltó vetélytársa, ha éles észről van szó.

Közvetlenül megismerkedésük után keveredik Dorian London ama kétes hírű negyedébe, ahol egykor a Királyi Színház előadásain figyelte Sibyll Vanet. Elmegy a sírjához és aznap este, újból teljes súlyával nehezedik rá első bűnének nyomása. Mikor visszafelé indul a temetőből támad rá a lány testvére, de fiatalsága a filmben is meggyőzi arról, hogy nem a jó emberre talált. Szivartartóját véletlenül elejti, így mégis kiderül, hogy ő az akit James Vane keres, de mire az észreveszi már elmenekül. Üldözési mániája kibontakozásakor felkeresi Lord Henry lánya, akivel elmegy ebédelni. A lány lenyűgöző személyisége újból érzelmeiket vált ki Dorianból, amit Emily észre is vesz, azt mondja „*Rájöttem a titkára Mr. Gray. Magának mégis van szíve*”.

A történet folyása során egyre jobban érződik a Gray elleni közhangulat és növekvő paranoiája is. Emily próbál a közelébe férkőzni és megvédeni, de nem tudja mivel kéne szembenéznie, nem ismeri a múltját. Mikor túl közel kerülnének egymáshoz, megpróbálja megszakítani a kapcsolatot, majd végezni a képpel, de nem képes rá. Mikor templomba megy, a pap által sem kap feloldozást bűnei alól. Amint kilép a templomból újabb támadás

éri James Vanetól, de ezúttal is túléli, a férfi viszont nem: az alagútban elüti a metro. Az eset után felkeresi Emilyt azzal a céllal, hogy elárulja neki szörnyű titkát. Végül a kandalló mellett alszanak el, ahol reggel Henry megtalálja őket. Életében először neheztel Dorianre egy tettéért és megtiltja neki, hogy a lányához közel kerüljön. Nem hiszi el neki, hogy megváltozott.

Amíg Henry kérése ellenére találkozik lányával, ő megszerzi a padlás kulcsát, ahol a festményt tartja, mert rájön a titkára. Dorian rémálmában a lány felmegy a padlásra és megnézi a képet. Ezek után úgy dönt, elköltözik Emilyvel és otthagyja elrontott életét. Lord Henry búcsúpartit szervez neki, de az este közepén eltűnik, Dorian pedig hamarabbi megszólalása miatt keltett gyanújától vezérelve követi. Sejtése beigazolódik, Henry hamarabb ér a padlásra, mint ő. A festmény leleplezésében kezdetben meg tudja akadályozni ám barátja észreveszi Basil egykori sárga sálját. Ekkor lelepleződik bűnössége Henry előtt. Őt hibáztatja, azért akivé vált, az mondja neki ő tette azzá ami. Végül más megoldást nem látván megpróbálja csokornyakkendőjével megfojtani. Ez nem sikerül neki, Henry meglátja arcképét és lelke valódi állapotát. Felgyújtja a képet és Doriant bezárja a padlásszobába. Mire Emily odaér már lángba borul a kép, Dorian pedig a rács másik oldalán találja. Henry könyörög a lányának, hogy elmenjen, a lány meg Doriannek, hogy adja oda a nyakában lógó kulcsot, de ő nem teszi. A karddal, mellyel Henry rátámadt megsemmisíti a képet és ez által önmagát is. Az utolsó jelenetben Henryt halljuk telefonon beszélni, kiderül, hogy a lány nem áll vele szóba. Visszatér Dorian padlására, ahol a filmet lezáró képként Dorian Gray tökéletes Basil Hallward által festett arcképet találja.

A film és a regény között számos különbséget találhatunk, a legfontosabb talán a főszereplők ábrázolásában felfedezhető változások és Henry lányának Megjelenése a filmben.

Lord Henry a filmben sokkal emberibb lényként van ábrázolva, a végén, mikor lánya is a történet fonalába keveredik, már érzelmei és nem elvei vezérlik. Mikor rádöbben, hogy Dorian életútja mit hordoz magában, és hogy ezért ő is felelős, olyan büntudat érezhető rajta, amely Oscar Wilde művében sehol nem jelenik meg. Emily felbukkanásával Dorian is új esélyt kap és ez esetben képes is élni vele: a filmbeli énje még képes mások őszinte szeretetére, ezt láthatjuk a lánnyal való egész kapcsolatában és Sibyll Vane sírjának látogatásának alkalmával is. Dorian Gray bár kegyetlen, mégis emberi érzelmekre, sőt szeretetre is képes egészen a film végéig, ahol Emilyt önszántából kíméli meg (a kulcs magánál tartásával) a saját maga által hozott romlástól és Haláltól.

A film Oscar Wilde komor, misztikus világát modern digitális eszközökkel és horrorisztikus elemekkel tarkítja, nagyobb szabadságot engedve a képzeletnek, a festmény például többször is megmozdul a film során, ahogy egyre inkább elrothad Dorian lelke annál intenzívebben. Az író eredeti művének sötét hangulatát a filmkészítők tökéletesen éreztetni tudták az aláfestő zenék gondos kiválasztásával, amik minden esetben a megfelelő hangulatban erősítettek rá, ugyanígy a sötét színvilágra, amely csak különleges esetekben vált világosabbá (leginkább a Sibyll Vane-el töltött tóparti nap esetében, itt a fehér szín dominál).

Bár az irodalom és a filmművészet két merőben különböző művészeti ág, kisebb-nagyobb különbségekkel mégis képes volt az adaptáció visszaadni az Oscar Wilde klasszikus írásának hangulatát, mondanivalóját és cselekményét, a szabad adaptáció engedte változtatások felhasználásával. A film persze nem adhatja teljes mértékben vissza az eredeti mű minden aspektusát, élvezhető és kifejező feldolgozása a gótikus horror egyik leghíresebb és egyben leghírhedtebb remekének.